

Konspekt katechezy
Autor: Karol Fromont

Urazy chętnie darować

I. Założenia edukacyjne

1. Cele katechetyczne

- Wyjaśnienie czym jest uczynek "urazy chętnie darować";
- Ukazanie na czym polega proces przebaczenia;

2. Treści nauczania - wymagania szczegółowe

Wiedza

- Uczeń rozumie sens uczynku miłosierdzia "urazy chętnie darować";
- Rozumie różne aspekty przebaczenia.

Umiejętności

- Uczeń umie rozróżnić pomiędzy przebaczeniem i a procesem pojednania;
- Umie wytłumaczyć sens uczynku miłosierdzia urazy chętnie darować".

Postawy

- Uczeń wyrabia w sobie chrześcijańską postawę przebaczenia, oraz właściwe rozumienie pojednania w kontekście przebaczenia.

3. Metody

Komentarze, dyskusje, dialog lub rozmowa, praca w grupach, prezentacja filmików

4. Środki dydaktyczne

Projektor, głośnik, Internet, kartki A-3 dla grup 3-4 osobowych, kredki, kartki A-4 z podanymi zdaniem o przebaczeniu.

II Przebieg katechezy

1. Czynności organizacyjne

Nauczyciel sprawdza listę.

2. Modlitwa wprowadzająca

Katecheta wprowadza: pomyślcie o osobach które uczyniły wam jakąś przykrość. A teraz powtórzcie za mną tą krótką modlitwę - ma ona swoje podstawy w modlitwie "Ojcze nasz".

Ojcze, odpuść mi zło które uczyniłem,

Tak jak ja odpuszczam tej osobie która mnie skrzywdziła.

(Pomyślcie chwilę o tej osobie, która was skrzywdziła, i powtórzmy tą modlitwę jeszcze raz).

3. Nawiązanie do poprzedniej katechezy

Katecheza wykracza poza ramy programowe. Nawiązanie do innych katechez jest uzależnione od decyzji katechety w jakim momencie programu włączy ją do programu.

4. Sytuacja życiowa (egzystencjalna)

Katecheta wprowadza: Przed chwilą pomodliliśmy się do Boga prosząc żeby odpuścił nam zło w naszym życiu tak jak i my odpuszczamy tym którzy nas krzywdzą. Jest to jedna z prośb modlitwy "Ojcze Nasz". O co tak naprawdę prosimy w tej modlitwie? (Celem tej dyskusji jest zauważenie że odpuszczanie zła jest normą w chrześcijaństwie).

Dziś chcemy zastanowić się nad tą częścią modlitwy "Ojcze nasz". Jest ona, w inny sposób, zawarta w jednym z uczynków miłosierdzia: Urazy chętnie darować". Zauważcie, że darowanie urazów jest uczynkiem miłosierdzia. Tak jak np. "Głodnych nakarmić, spragnionych napoić". Dlaczego tak ważne jest "urazy chętnie darować" i co to w ogóle znaczy?

Klip: 180 sekund - urazy chętnie darować <https://www.youtube.com/watch?v=UHRN48G3jNc> dostęp 23.03.2017

Katecheta zadaje pytania, prowadzi krótka dyskusję:

Co znaczy urazy chętnie darować"?

-Oznacza to przebaczyć człowiekowi.

Skąd bierze się moc do przebaczenia?

-z doświadczenia Boga, który przebacza nam dzięki Jezusowi.

Katecheta podsumowuje: Przebaczenie, czyli inaczej "darowanie urazów" wypływa z naszego doświadczenia miłosiernej miłości Boga, ale też do niego prowadzi. Spróbujemy dziś zrozumieć czym jest ten uczynek miłosierdzia i jak go wprowadzać w życie.

5. Przepowiadanie

Klip: Mike Owens - świadectwo przebaczenia. (https://www.youtube.com/watch?v=ZLg_0PN2TgQ ; 10.01.2017).

(Katecheta zadaje pytania, uczniowie odpowiadają)

W jaki sposób przebaczenie wpłynęło na zmianę obrazu Boga u Mike-a?

-Zobaczył Boga jako przebaczącego a nie surowego.

W jaki sposób Mike przebaczył ojcu? Czy jego przebaczenie było uzależnione od czegoś - od zmiany ojca na przykład?

-Przebaczył mu bezwarunkowo, nie oczekując nawet żeby ojciec powiedział mu co zrobił przeciwko niemu.

W jaki sposób jego ojciec odpowiedział na to przebaczenie?

-Poprosił o możliwość odnowienia kontaktu.

Jak myślicie, co by było gdyby ojciec, po przebaczeniu Mike, nie przyznał się do winy, nie chciał budować z nim relacji?

-(Różne odpowiedzi - katecheta prowadzi dialog do celu: niezależnie od reakcji ojca, przebaczenie ze strony Mike-a dokonałoby się).

Czy roztropnym byłoby otwarcie swojego życia (np. zaproszenie ojca do odwiedzin) jeżeli ten nie przyznałby się do swoich złych uczynków? Dlaczego?

-Zaufanie do osoby, której przebaczymy nie może być bezwarunkowe, musi być oparte na realnej zmianie.

Katecheta podsumowuje komentując krótkie zdania zapisane na kartkach A-4:

"Przebaczenie jest bezwarunkowe"

Nie jest uzależnione od tego czy osoba przyzna się do winy czy nie. Jest aktem woli, nawet jeżeli nasze uczucia są jeszcze zranione.

"Przebaczenie może doprowadzić do pojednania"

Przebaczam osobie niezależnie od tego czy się przyzna czy nie. Zaufanie prowadzące do pojednania jest procesem. Odpowiedzialnym jest powoli otwierać swoje życie przed osobą, która nas zraniła.

Pierwszym elementem jest przyznanie się krzywdziciela do winy. Potem powinien to być proces, w którym ta osoba musi udowodnić, że jest godna zaufania.

"Przebaczenie wpływa na nas obraz Boga"

Przebacząc dotykamy prawdy o Bogu zawsze przebaczącym. Jeżeli my ludzie, którzy potrafimy ranić i krzywdzić potrafimy przebaczyć, o ile bardziej Bóg, który jest wieczny. Przebacząc możemy zrozumieć w jakiej części to co zrobił dla nas Jezus umierając na krzyżu. Przebaczył każdemu bezwarunkowo, i pragnie pojednać się z każdym człowiekiem.

Praca w grupach (3-4 osoby)

Katecheta wprowadza: wyobraźcie sobie, że macie firmę, którą przygotowuje - billboardy, naklejki, plakaty itd. dla różnych firm, instytucji, fundacji.

Dostajecie zlecenie od instytucji katolickiej, że macie przygotować billboard na nadchodzący Wielki Post. Tytuł: "Urazy chętnie darować". Na billboardzie ma być zawarty tytuł, krótkie, chwytliwe zdanie - które wyjaśnia sens tego uczynku miłosierdzia i jest zaproszeniem do podjęcia tego uczynku jako praktyki wielkopostnej.

Projektujecie także - rysunek, kolorystykę tego billboardu.

Ma być on chwytliwy - jak dobra reklama.

Po wykonaniu pracy każda grupa pokazuje swój projekt. Katecheta może podsumowywać każdą pracę tak aby uczniowie jeszcze głębiej zrozumieli znaczenie uczynku miłosierdzia "urazy chętnie darować". (Podstawowym celem tego zadania jest pogłębić rozumienie uczynku miłosierdzia "urazy chętnie darować")

6. Podsumowanie treści

Katecheta podsumowuje: "Urazy chętnie darować" jest wezwaniem dla każdego chrześcijanina. Moc przebaczenia płynie od Boga. Jeżeli przebaczymy to dlatego, że Jezus nam przebaczył.

Mając to doświadczenie miłosierdzia, niejako, nie możemy postąpić inaczej niż przebaczać.

Dbajmy, więc, w naszym codziennym życiu o relacje z Jezusem. Módlmy się o doświadczenie jego przebaczenia i miłosierdzia.

7. Notatka

Katecheta dyktuje notatkę:

Urazy chętnie darować jest to uczynek miłosierdzia względem duszy. Oznacza on wezwanie do przebaczenia każdemu kto nas skrzywdził. Jest to przebaczenie bezwarunkowe, i może prowadzić do pełnego pojednania jeżeli zaufanie do krzywdziciela jest odbudowane.

8. Zastosowanie życiowe

*Ta część katechezy powinna odbyć się na innej jednostce lekcyjnej.
Osobą kontaktową może być ks. Mateusz Buczma - mateusz.buczma@gmail.com*

Doświadczenie:

Katecheta przygotowuje miejsce modlitwy - może to być w kościele, kaplicy, jakimś przygotowanym pokoju lub sali. Tam prowadzi dobrze przygotowaną refleksję modlitewną (lub zaprasza gościa, który to czyni).

UWAGA: Osobą kontaktową, do zaproszenia gościa może być ks. Mateusz Buczma.

Potrzebne będą: refleksyjna muzyka chrześcijańska - CD lub śpiewana na żywo; kartki A-4, długopisy, Drewniany krzyż, gwoździe, kilka młotków.

Katecheta tworzy atmosferę modlitwy - zapala świece, zaciemnia salę (według uznania). W centrum modlitwy leży drewniany krzyż. Obok leżą młotki i gwoździe.

Krzyż otoczony jest krzesłami. Przy każdym krześle leży kartka A4 i długopis.

Modlitwie może towarzyszyć cicha, refleksyjna muzyka chrześcijańska. Muzyka może też być grana i śpiewana na żywo - w odpowiednich momentach modlitwy.

Katecheta wprowadza uczniów w refleksję słowami z Ewangelii: Łk 23, 33-34.

"Gdy przyszedli na miejsce, zwane Czaszką, ukrzyżowali tam Jęgo i złoczyńców, jednego po prawej, drugiego po lewej Jęgo stronie. Lecz Jezus mówił: Ojczy, przebaczy im, bo nie wiedzą co czynią".

Spróbujcie sobie wyobrazić ten moment: Jezus pobity, wymęczony fizycznie i psychicznie, jest przybijany do krzyża. Ból jest nie do zniesienia i ta świadomość, że cierpi niewinnie.

I w tym właśnie momencie, kiedy wisi - cały cierpiący - przed swoimi krzywdzicielami, wypowiada słowa: "Ojczy, przebaczy im, bo nie wiedzą co czynią".

Modli się, nie o to żeby Bóg pokazał sprawiedliwość, zemścił się za jego cierpienie, ale żeby przebaczył jego krzywdzicielom.

Pomyśl, czy jest ktoś w twoim życiu kto niesprawiedliwie cię potraktował, sprawił ci ból i cierpisz niewinnie. Co zrobisz dzisiaj? Czy pozwolisz żeby ból i cierpienie cię niszczyły? Czy postąpisz jak Jezus i przebaczysz, oddając wszystko w ręce Boga.

A może ty skrzywdziłeś kogoś. Wiesz dobrze o tym, wiesz że powinieneś pójść i przeprosić. Niech słowa Jezusa dadzą ci siłę aby to zrobić. Jezus przebacza każdemu krzywdzicielowi.

Popatrz na krzyż, cierpienie i śmierć Jezusa. Był to dar miłości samego Boga, który stając się człowiekiem zaniósł na krzyż każde cierpienie i zło. I teraz, kiedy ty zmagasz się ze swoim cierpieniem lub świadomością że uczyniłeś komuś coś złego, Jezus daje ci siłę żeby przebaczać i prosić o przebaczenie. Co zrobisz? Czy pozwolisz mu działać w swoim sercu?

Niestety, w naszych czasach jest taki jeden sposób żeby krzywdzić i ranić innych : jest to cyberbullying. Zobaczcie jak prosto jest dzisiaj zranić kogoś w Internecie - ta anonimowość daje poczucie że mogę powiedzieć wszystko i nikt mnie nie złapie.

Jezus swoim przebaczeniem ogarnia każdą sferę życia i pragnie nam dać moc abyśmy potrafili przebaczyć i doświadczyć uwolnienia.

Dziś każdy z was jest zaproszony aby podjąć krok ku przebaczeniu. Obok waszych krzeseł leżą kartki i długopisy. Każdy z was jest zaproszony aby napisać krótki list do Boga. Jeżeli jest w twoim życiu jakaś osoba która ciebie skrzywdziła i zmagasz się z tym - napisz o tym w tym liście do Boga. Napisz prawdę, Boga nie musisz oszukiwać. On ciebie kocha, rozumie i pragnie uzdrowić.

A może musisz zmierzyć się z tym, że ty kogoś skrzywdziłeś. Napisz o tym Bogu, zmierz się z tym co masz zrobić - jakie podjąć kroki by naprawić sytuację.

Dlaczego napisać - pisanie jest to forma, która pomaga nam nazwać i uzewnętrznić to co przeżywamy w środku i czasami trudno nam nawet to nazwać.

Listu tego nie podpisujemy. Nikt go nigdy, oprócz was, nie będzie czytał. To co w nim zawrzecie jest pomiędzy wami a Bogiem.

Jeżeli trudno wam się wyrazić przez słowa możecie coś narysować, symbol tego co chcielibyście powiedzieć.

Czujcie się całkowicie wolni, nie musicie pisać nic na kartce, jeżeli nie chcecie. Spróbujcie się jednak zmierzyć z tym co macie w sercu.

Ci z was, którzy napiszą są zaproszeni, aby ten list przybić do krzyża, jako znak że chcecie przebaczyć (albo prosić o przebaczenie) i oddać tą sprawę w ręce Boga.

Nawet jeżeli nie napisaliście nic, jeżeli chcecie, przybijcie tą pustą kartkę do krzyża jako znak oddania Bogu tej sprawy.

Możecie ją złożyć tak aby nikt nie widział co napisaliście.

Na sam koniec całej refleksji katecheta może poprowadzić krótką, powtarzaną w ciszy lub na głos modlitwę:

Ojcze, odpuść mi moje grzechy jak i ja odpuszczam osobie która mnie skrzywdziła.

(Modlitwa może być powtarzana, modyfikowana według potrzeby. Ważne aby został zachowany sens - decyzja woli przebaczenia osobie krzywdzącej).

Można także spalić kartki zebrane z krzyża w odpowiednio przygotowanym na to miejscu (zob. Komentarz dla katechety, punkt 4).

Trzeba na końcu zaznaczyć, że ta modlitwa nie jest tożsama ze spowiedzią (zob. Komentarz dla katechety, punkt 5).

Komentarz dla katechety:

1. Słowa refleksji mogą być zmodyfikowane według rozeznania prowadzącego;

2. Proces trzeba podzielić czasowo tak aby na każdy element była wystarczająca ilość czasu:

-wstęp;

-refleksja;

-pisanie listu;

-przybijanie do krzyża i modlitwa przy krzyżu;

3. Bardzo ważne jest aby uczniowie czuli się bezpiecznie - trzeba budować odpowiednio atmosferę zaufania i bezpieczeństwa.

4. WAZNE: Warto poinformować młodzież, w trakcie refleksji, że kartki te zostaną spalone i nikt nie będzie ich czytał. Dla dobra procesu modlitewnego większego zaufania, można, na sam koniec, spalić kartki przywołując ideę "ognia Ducha Świętego" który uzdrawia nasze rany.

Takie zakończenie modlitwy może umocnić poczucie bezpieczeństwa i zaufanie uczestników.

5. *WAZNE: Katecheta musi wytłumaczyć, że ten proces modlitewny nie jest tożsamy ze spowiedzią. Ta modlitwa ma za zadanie pomóc w procesie przebaczenia.*

Warto zaznaczyć, że jeżeli jacyś uczniowie zmagają się z grzechem nienawiści, nieprzebaczenia (lub innymi) - ta modlitwa może ich otworzyć na spowiedź, i do tego powinna prowadzić.

6. *Bardzo ważnym elementem tej modlitwy jest zadbanie o atmosferę - estetyczny i piękny wystrój sali, kaplicy; oraz o dobrą refleksyjną muzykę - szczególnie w trakcie pisania listu oraz przybijania ich do krzyża.*